

Transportstyrelsens föreskrifter om tillträde till järnvägsinfrastruktur och tjänster;

TSFS 2022:32

Utkom från trycket
den 25 maj 2022

beslutade den 13 maj 2022.

Transportstyrelsen föreskriver¹ följande med stöd av 1 kap. 5 § och 5 kap. 9 § järnvägsmarknadsförordningen (2022:416).

JÄRNVÄG

1 kap. Inledande bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om beskrivning av järnvägsnät, tilldelning av infrastrukturkapacitet och tillträde till tjänster.

Bestämmelser om tillträde till tjänster i dessa föreskrifter kompletterar kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/2177 av den 22 november 2017 om tillträde till anläggningar för tjänster och järnvägsrelaterade tjänster.

Bestämmelser om tidsplan för kapacitetstilldelningsförfarandet finns i kommissionens delegerade beslut (EU) 2017/2075 av den 4 september 2017 om ersättning av bilaga VII till Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/34/EU om inrättande av ett gemensamt europeiskt järnvägsområde.

Bestämmelser om att förfaranden för undantag från språkkrav för lokförare ska anges i beskrivningen av järnvägsnätet finns i kommissionens förordning (EU) 2019/554 av den 5 april 2019 om ändring av bilaga VI till Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/59/EG om behörighetsprövning av lokförare som framför lok och tåg på järnvägssystemet i gemenskapen.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter används följande termer och definitioner.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/34/EU av den 21 november 2012 om inrättande av ett gemensamt europeiskt järnvägsområde, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2370 av den 14 december 2016 om ändring av direktiv 2012/34/EU vad gäller öppnandet av marknaden för inrikes persontrafik på järnväg och styrningen av järnvägsinfrastrukturen.

<i>ad hoc-ansökningar</i>	ansökningar i enlighet med 7 kap. 20 § järnvägsmarknadslagen (2022:365)
<i>arbetsfordon</i>	järnvägsfordon som infrastrukturförvaltaren har beslutat ska användas vid banarbeten
<i>internationella tågägen</i>	den svenska delen av tågägen som sträcker sig över flera länder
<i>planeringsprocessen</i>	den process som bedrivs hos en infrastrukturförvaltare för framtagande av en tågplan

I övrigt har termer som används i dessa föreskrifter samma betydelse som i järnvägsmarknadslagen (2022:365) och järnvägsmarknadsförordningen (2022:416)

2 kap. Innehåll i beskrivning av järnvägsnät

1 § Vad infrastrukturförvaltarens beskrivning av järnvägsnät ska innehålla framgår av 7 kap. 8 § järnvägsmarknadslagen (2022:365). Dessa krav specificeras närmare i 2–23 §§.

Information om infrastrukturen

2 § Av uppgifterna om tillgänglig infrastruktur i beskrivningen av järnvägsnätet ska framgå

1. infrastrukturens tekniska egenskaper och planerade förändringar av dessa,
2. infrastrukturens kapacitetsegenskaper och planerade förändringar av dessa,
3. planerade banarbeten på infrastrukturen, och
4. vem som är infrastrukturförvaltare för anslutande infrastruktur.

Villkor för tillträde till och användning av infrastrukturen

3 § Av informationen om villkoren för tillträde till och användning av infrastrukturen i beskrivningen av järnvägsnätet ska framgå

1. vilka krav som ställs på järnvägsfordon för att få nyttjas på infrastrukturen,
2. vilka kapacitetsbegränsningar som råder på grund av miljöskäl,
3. vilka operativa regelverk som gäller för infrastrukturen och som järnvägsföretag ska iaktta samt var dessa finns att tillgå,
4. vilken information om den operativa driften som ska förmedlas mellan infrastrukturförvaltare och järnvägsföretag,
5. om restriktioner finns för transporter av farligt gods och i så fall var informationen finns att tillgå,
6. om transporter som överskrider någon teknisk norm för infrastrukturen får framföras på infrastrukturen och i så fall var villkoren för dessa transporter finns att tillgå,

7. om fordon får testas på infrastrukturen och i så fall var villkoren för detta finns att tillgå,

8. de villkor som gäller för ansvar, ersättningsskyldighet och regress,

9. var rutiner för hantering, anmälan och samverkan vid utredningar av olyckor och tillbud finns att tillgå, samt

10. om insatskort för järnvägsfordon, vilket är en teknisk beskrivning av fordon för räddningstjänst, behövs och i så fall vilken information järnvägsföretag behöver lämna till infrastrukturförvaltaren som underlag för kortet.

Reserverad infrastruktur

4 § Information om den infrastruktur som har reserverats för viss järnvägstrafik enligt 7 kap. 2 § andra stycket järnvägsmarknadslagen (2022:365) ska framgå av beskrivningen av järnvägsnätet och innehålla

1. vilken sträcka som avses, och
2. för vilken trafik infrastrukturen har reserverats.

Datum och tidsfrister för planeringsprocessen

5 § Uppgifter om datum och tidsfrister för planeringsprocessen ska framgå av beskrivningen av järnvägsnätet och innehålla

1. datum för när tågplanen börjar gälla respektive slutar,
2. datum för när ansökan om tåglägen, nationella som internationella, senast ska ha lämnats in,
3. datum för när förslaget till tågplan enligt 4 kap. 3 § kommer att skickas ut,
4. datum för när yttranden senast ska lämnas till infrastrukturförvaltaren på förslaget till tågplan enligt 4 kap. 3 §,
5. datum för när beslut om tågplan kommer att fattas,
6. datum för när beslut om tågplan kommer att skickas ut,
7. datum för när beslut om tågplan kommer att offentliggöras,
8. närmare angivelse när trafikeringsavtal kommer att förhandlas med berörda parter, och
9. övriga datum och tidsfrister som enligt infrastrukturförvaltaren behövs för kapacitetstilldelningen.

Andra uppgifter avseende tågplaneprocessen

6 § Utöver datum och tidsfrister för planeringsprocessen ska beskrivningen av järnvägsnätet innehålla information om

1. hur beslut om tågplan kommer att offentliggöras,
2. förfaranden och kontaktvägar för planeringsprocessen, och
3. förfaranden för oförutsedda underhållsarbeten.

Infrastrukturförvaltarens samarbete

7 § Information om infrastrukturförvaltarens samarbete enligt 7 kap. 3 § järnvägsmarknadslagen (2022:365) och vilka metoder som används vid samarbetet ska framgå av beskrivningen av järnvägsnätet.

Preliminära tåglägen för internationell trafik

8 § Uppgifter om preliminära tåglägen för internationell trafik ska framgå av beskrivningen av järnvägsnätet och innehålla information om var och när preliminära tåglägen för internationell trafik kommer att offentliggöras.

Ansökningar om tåglägen

9 § Beskrivningen av järnvägsnätet ska innehålla information om ansökan om tågläge och om ad hoc-ansökningar, både vad gäller nationella och internationella tåglägen. Av den informationen ska framgå

1. inom vilken tid ansökan ska göras,
2. på vilket sätt ansökan ska göras,
3. vilka uppgifter ansökan ska innehålla,
4. hur de sökande ska ange vilka av uppgifterna i 3 som är väsentliga för deras del, och
5. vilken adress ansökan ska skickas till.

För ad hoc-ansökningar ska framgå närmare angivelse när komplettering av gällande eller nytt trafikeringsavtal senast måste vara upprättad.

Beskrivningen av järnvägsnätet ska även innehålla en mall för de ansökningar om tåglägen som beskrivs i första stycket.

Avgifter

10 § Uppgifter om avgifter enligt 8 kap. järnvägsmarknadslagen (2022:365) ska framgå av beskrivningen av järnvägsnätet och innehålla

1. närmare angivelse av metoder och bestämmelser som används vid beräkning av de avgifter som anges i 8 kap. 3–8 §§ järnvägsmarknadslagen,
2. respektive avgift och rabatt som gäller utifrån vad som redovisats enligt 1 med undantag för extra avgifter enligt 8 kap. 4 § järnvägsmarknadslagen och avgifter enligt 8 kap. 6 och 7 §§ järnvägsmarknadslagen,
3. uppgifter om kommande avgiftsändringar i form av redan beslutade avgiftsändringar och sådana som kan förutses för de följande fem åren,
4. kriterierna för och förfarandet vid förhandling om avgifter enligt 8 kap. 6 och 7 §§ järnvägsmarknadslagen, och
5. vem som anmäler till Transportstyrelsen att förhandling om avgifter enligt 8 kap. 6 och 7 §§ järnvägsmarknadslagen kommer att inledas.

Verksamhetsstyrning med kvalitetsavgifter

11 § Uppgifter om verksamhetsstyrning med kvalitetsavgifter enligt 7 kap. 28 § järnvägsmarknadslagen (2022:365) ska framgå av beskrivningen av järnvägsnätet och innehålla

1. principerna för verksamhetsstyrningen, och
2. principerna för registrering av avvikelser enligt 7 kap. 7 § samma lag.

Samordning

12 § Uppgifter om samordning enligt 7 kap. 13 § järnvägsmarknadslagen (2022:365) ska framgå av beskrivningen av järnvägsnätet och innehålla metoderna för samordningen.

Tvistlösning

13 § Uppgifter om tvistlösning enligt 7 kap. 15 § järnvägsmarknadslagen (2022:365) ska framgå av beskrivningen av järnvägsnätet och innehålla

1. metoderna som kommer att tillämpas vid tvistlösningen, och
2. vilka uppgifter begäran om tvistlösning ska innehålla.

Överbelastad infrastruktur

14 § Beskrivningen av järnvägsnätet ska innehålla

1. principerna som kommer att tillämpas i samband med beslut om överbelastad infrastruktur,
2. principer för tillämpning av prioriteringskriterier, och
3. principer för den extra avgift som kan användas i samband med beslut om överbelastad infrastruktur och uppgift om huruvida avgiften kommer att användas.

Kapacitetsanalys och kapacitetsförstärkningsplan

15 § Uppgifter om kapacitetsanalys och kapacitetsförstärkningsplan som ska tas fram enligt 7 kap. 17 § järnvägsmarknadslagen (2022:365) ska framgå av beskrivningen av järnvägsnätet och innehålla information om var och när dessa offentliggörs.

Störningar, röjnings- och nödsituationer

16 § Uppgifter om hur störningar, röjnings- och nödsituationer enligt 7 kap. 21 och 22 §§ järnvägsmarknadslagen (2022:365) hanteras ska framgå av beskrivningen av järnvägsnätet.

Nyttjandegrad

17 § Uppgifter om nyttjandegrad enligt 7 kap. 24 § järnvägsmarknadslagen (2022:365) ska framgå av beskrivningen av järnvägsnätet och innehålla information om

1. i vilken utsträckning ett tilldelat tågläge ska användas för att inte återkallas, och
2. hur tidigare nyttjandegrad kan beaktas vid senare tilldelning av tåglägen.

Ramavtal

18 § Om infrastrukturförvaltaren tillämpar ramavtal ska beskrivningen av järnvägsnätet innehålla ett modellavtal.

Krav på sökanden

19 § Av beskrivningen av järnvägsnätet ska framgå de krav som ställs på sökande i enlighet med 7 kap. 9 § järnvägsmarknadslagen (2022:365) och kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/10 av den 6 januari 2015 om kriterier för sökande av järnvägsinfrastrukturkapacitet och om upphävande av genomförandeförordning (EU) nr 870/2014.

Ansökan om licens och gemensamt säkerhetsintyg

20 § Information om ansökan om licens enligt järnvägsmarknadslagen (2022:365) och gemensamt säkerhetsintyg enligt järnvägssäkerhetslagen (2022:367) ska framgå av beskrivningen av järnvägsnätet men kan ersättas med en hänvisning till Transportstyrelsens webbplats.

Tjänster

21 § Beskrivningen av järnvägsnätet ska innehålla information om tillträde till och avgifter för tjänster enligt 9 kap. järnvägsmarknadslagen (2022:365). Bestämmelser om anläggningsbeskrivningar framgår av kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/2177.

Förfarande för hänskjutande av tvist

22 § Redogörelse för förfarande för hänskjutande av tvist till Transportstyrelsen enligt 10 kap. 8 § järnvägsmarknadslagen (2022:365) ska framgå av beskrivningen av järnvägsnätet.

Uppgifterna kan ersättas med en hänvisning till Transportstyrelsens webbplats.

Övrig relevant information

23 § Övrig relevant information som behövs för tilldelning av infrastrukturkapacitet ska framgå av beskrivningen av järnvägsnätet.

3 kap. Förfaranden och tidsgränser för beskrivning av järnvägsnätet

1 § Infrastrukturförvaltare kan upprätta beskrivning av järnvägsnät gemensamt. Varje infrastrukturförvaltare ansvarar för sin del i den gemensamma beskrivningen av järnvägsnäten.

Prioriteringskriteriernas utformning

2 § Prioriteringskriterier i järnvägsnätsbeskrivningen ska vara utformade så att de i tillräcklig grad beaktar betydelsen av godstransporttjänster, särskilt internationella sådana.

Samråd om beskrivning av järnvägsnät

3 § Inför samråd enligt 7 kap. 8 § andra stycket järnvägsmarknadslagen (2022:365) ska förslaget till beskrivning av järnvägsnät offentliggöras på det sätt som infrastrukturförvaltaren bestämmer. Av offentliggörandet ska det framgå när och hur berörda parter kan framföra synpunkter.

Offentliggörande av upprättad beskrivning av järnvägsnät

4 § Beskrivningen av järnvägsnätet ska offentliggöras senast fyra månader innan tidsfristen för ansökan om infrastrukturkapacitet i form av tågläge löper ut.

5 § Beskrivningen av järnvägsnätet ska finnas tillgänglig på både svenska och engelska på infrastrukturförvaltarens webbplats. För att tillhandahålla beskrivningen av järnvägsnätet får infrastrukturförvaltaren inte ta ut en avgift som är högre än självkostnaden.

4 kap. Tilldelning av infrastrukturkapacitet

Ansökningar

1 § Om en ansökan om tågläge av misstag har kommit in till en infrastrukturförvaltare som inte är berörd av ansökan, ska infrastrukturförvaltaren om möjligt snarast vidarebefordra ansökan till rätt adressat.

2 § Den infrastrukturförvaltare som fått en ansökan om tågläge som berör både infrastrukturförvaltarens och andras järnvägsnät, ska snarast skicka kopia av ansökan till berörda infrastrukturförvaltare.

Förslag till tågplan

3 § Förslaget till tågplan ska vara en sammanställning av

1. alla inkomna ansökningar om tåglägen,
2. i enlighet med 7 kap. 12 § järnvägsmarknadslagen (2022:365) planerade tåglägen för internationell trafik,
3. infrastrukturförvaltarens planerade banarbeten,
4. behovet av reservkapacitet för ad hoc-ansökningar om tåglägen,
5. behovet av reservkapacitet för banarbeten som inte kan bokas i planeringsprocessen,
6. behovet av reservkapacitet för transporter av arbetsfordon, och
7. restkapacitet.

Information om hur tillfälliga kapacitetsbegränsningar ska hanteras och offentliggöras framgår av kommissionens delegerade beslut (EU) 2017/2075.

Samordning

4 § Samordning enligt 7 kap. 13 § järnvägsmarknadslagen (2022:365) ska dokumenteras på så sätt att det framgår vilka väsentliga justeringar som har gjorts i förhållande till ansökningarna om tåglägen och grunden för justeringarna.

Tvistlösning

5 § Tvistlösning enligt 7 kap. 15 § järnvägsmarknadslagen (2022:365) ska avslutas inom tio arbetsdagar från det att sökanden har begärt tvistlösning.

Överbelastad infrastruktur

6 § Beslut om överbelastad infrastruktur enligt 7 kap. 16 § järnvägsmarknadslagen (2022:365) ska innehålla information om

1. vilken del av infrastrukturen som det råder kapacitetskonflikt på,
2. vilka tider kapacitetskonflikt råder på den aktuella delen,
3. vilka parter som är berörda, och
4. huruvida tvistlösning har förekommit.

Om tvistlösning har förekommit ska det i beslutet framgå varför kapacitetskonflikten inte kunde lösas.

7 § De åtgärder infrastrukturförvaltaren vidtar enligt 7 kap. 18 och 19 §§ järnvägsmarknadslagen (2022:365) ska dokumenteras.

Tågplan

8 § En tågplan ska innehålla uppgifter om

1. tilldelade tåglägen,
2. kapacitet som har reserverats för banarbeten,
3. reservkapacitet för ad hoc-ansökningar om tåglägen,
4. reservkapacitet för banarbeten som inte kan bokas i planeringsprocessen,
5. reservkapacitet för transporter av arbetsfordon, och
6. restkapacitet.

Information om hur tillfälliga kapacitetsbegränsningar ska hanteras och offentliggöras framgår av kommissionens delegerade beslut (EU) 2017/2075.

9 § Beslutad tågplan ska genast skickas till berörda sökande och även offentliggöras. Offentliggörandet sker på det sätt som infrastrukturförvaltaren bestämmer.

Dokument som ska sparas

10 § En infrastrukturförvaltare som inte behöver följa arkivlagen (1990:782) ska spara följande dokument i minst fem år

1. förslag till tågplan enligt 3 §,
2. inkomna yttranden enligt 7 kap. 12 § tredje stycket järnvägsmarknadslagen (2022:365),
3. beslut om överbelastad infrastruktur,
4. dokumentation enligt 7 §, och
5. beslut om tågplan, inklusive tågplanen.

Kapacitetsanalys

11 § En kapacitetsanalys enligt 7 kap. 17 § järnvägsmarknadslagen (2022:365) ska omfatta infrastrukturen, driften och karaktären av olika tjänster som utförs och deras inverkan på infrastrukturkapaciteten. Den ska även innehålla

1. identifiering av orsakerna till att infrastrukturen blev överbelastad,
2. förslag på metoder för att åtgärda vad som har framkommit i 1, vilka minst ska innefatta
 - a) omledning av trafik,
 - b) ändring av tidtabell,
 - c) ändrade hastigheter, och
 - d) förbättringar av infrastrukturen, samt
3. förslag på åtgärder på kort respektive medellång sikt.

Med kort sikt menas en tidsperiod upp till maximalt ett år och medellång sikt en tidsperiod upp till maximalt 6 år.

12 § Kapacitetsanalysen ska vara avslutad inom sex månader efter det att infrastrukturen har förklarats som överbelastad.

Kapacitetsförstärkningsplan

13 § Infrastrukturförvaltaren ska senast sex månader efter det att kapacitetsanalysen avslutats ha upprättat en kapacitetsförstärkningsplan.

14 § Kapacitetsförstärkningsplanen ska utgå från kapacitetsanalysen och upprättas efter samråd med dem som använder den överbelastade infrastrukturen och ska ange

1. orsakerna till överbelastning,
2. den sannolika framtida trafikutvecklingen,
3. hinder för infrastrukturutveckling, och
4. alternativ och kostnader för kapacitetsförstärkning, inklusive sannolika ändringar av tillträdesavgifter.

Kapacitetsförstärkningsplanen ska också innehålla en kostnads- och nyttoanalys för möjliga åtgärder samt uppgift om vilka åtgärder infrastrukturförvaltaren utifrån denna analys avser att vidta och en tidsplan för detta arbete.

Om det finns en upprättad kapacitetsförstärkningsplan och denna plan håller på att genomföras behöver någon ny kapacitetsanalys och kapacitetsförstärkningsplan inte göras.

15 § Inför samråd enligt 14 § ska kapacitetsanalysen skickas till de sökande som använder den överbelastade infrastrukturen.

5 kap. Tillhandahållande av tjänst

Rimlig tidsfrist

1 § Enligt 9 kap. 2 § järnvägsmarknadslagen (2022:365) och artikel 9.1 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/2177 ska en ansökan om grundläggande tjänst besvaras inom en rimlig tidsfrist. Denna tidsfrist är 30 dagar.

6 kap. Undantag

1 § Transportstyrelsen får medge undantag från dessa föreskrifter.

1. Denna författning träder i kraft den 1 juni 2022.

2. Genom denna författning upphävs Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2017:99) om tillträde till tjänster och järnvägsinfrastruktur.

På Transportstyrelsens vägnar

JONAS BJELFVENSTAM

Hanna Lindgren
(Väg och järnväg)